

Q&A Markanvisning Frihamnen Etapp 1

Budskap

Med Frihamnen knyter vi samman Göteborg över älven!
Området kommer att utvecklas till en tät, grön, levande och vattennära blandstad. Området rymmer totalt över 1,5 miljoner BTA. Redan 2021 ska en jubileumspark, 1 000 bostäder och 1 000 arbetsplatser vara färdigställda. Och allt byggs enligt Vision Älvstaden - öppet för världen – inkluderande, grönt och dynamiskt.

Q&A

Övergripande frågor:

Varför gör Göteborg en så stor satsning på Frihamnen?

Frihamnen är en av vision Älvstadens viktigaste nycklar i arbetet med att knyta samman Göteborgs innerstad över älven. Genom Frihamnen kan regionens kärna stärkas, vilket gör att utvecklingen är viktig för staden men även för hela regionen.

Hur stort är området och hur många ska bo och arbeta där när allt är klart?

Frihamnsområdet är ca en kvadratkilometer stort, ett område lika stort som den historiska stadskärnan innanför vallgraven. Området kan sammanlagt komma att rymma över 1,5 miljoner kvadratmeter. Det är en lång process som år 2035 resultera i 15 000-20 000 boende och lika många arbetsplatser.

Vad omfattar etapp 1?

Etapp 1 uppgår till 3000 bostäder och 2000 arbetsplatser samt en del av en större stadspark, det vi kallar jubileumsparken.

Det som nu är aktuellt för markanvisning är 1000 arbetsplatser och 1000 bostäder.

Vad är den viktigaste prioriteringen för Staden i utvecklingen av Frihamnen etapp 1?

1000 arbetsplatser och 1000 boenden ska stå klara till Göteborgs 400-års jubileum 2021. Målsättningen är att skapa tät och varierad stad med en stor social blandning.

Socialt blandat boende verkar vara en viktig fråga för Staden. Hur tänker ni att vi ska få lönsamhet i det?

Vi tror att det exempelvis är möjligt att åstadkomma detta via affärsmodeller där olika upplåtelseformer och/eller verksamhetslokaler bidrar till att subventionera de lägre hyresnivåerna för att uppnå en godtagbar (bra) total projektekonomi. Vi tror också att 3D-fastighetsbildning kan vara nödvändig för att kunna genomföra bra projekt. Affärsmodeller kan med fördel också redovisa ett indikerat markpris. Vi ser fram emot kreativa förslag till lösningar.

Vad menar ni med det lite luddiga begreppet ”blandstad”?

”Tät och varierad stad” dvs, blandstad i Frihamnen betyder;

- Många personer på samma yta
- Jämn fördelning HR/BR
- Täthet byggnader (hushöjder och täthet mellan husen)
- Variation i funktioner, utformning och karaktär
- Olika kreativa uttryck ska ge Frihamnen lyskraft
- Variation bostäder/verksamheter (60 resp 40 % BTA) för att skapa en jämn täthet av personer över dygnet.
- En god blandning av verksamheter; handel, restaurang, nöjen, kultur, kommunal service och idrottslokaler
- Möjlighet att komplettera och förändra över tid
- Socialt blandad stad genom de gemensamma rummen men också genom variation i arbetsplatser och bostäder.

Vilka hushöjder kommer att gälla i Frihamnen? Finns det tankar om olika antal våningar för olika etapper?

Programmet anger en inriktning för området Frihamnen. Programmet är övergripande och blandning och täthet är frågor som behöver arbetas vidare med i detaljplanen. Det är först i detaljplanen som hushöjderna sätts mer i detalj. Det finns dock en idé om att trappa bebyggelsen från väster. Detta för att bl.a. få bättre lokalklimat inom området.

Hur ser ni på utbyggnaden av handel och service i området?

Utbyggnaden av handel och service kommer sannolikt behöva ske etappvis det är därför viktigt att hitta lösningar för flexibilitet i bottenvåningarna och samnyttjande, för att skapa liv dygnet runt. Under hösten kommer en syntaxanalys att genomföras för att kartlägga förutsättningarna för handel/service, framtida stråk och flöden i området. I konsortiets arbete ingår sedan att under planarbetet genomföra en handelsutredning.

Vilken typ av verksamheter ser ni kommer att etablera sig i Frihamnen?

Vi vill öppna upp för många olika sorters verksamheter i området. Precis som för boendet vill vi skapa förutsättningar för ett differentierat utbud av verksamhetslokaler, såväl avseende inriktning på verksamhet, profil, storlek, utformning, funktion, tillgänglighet som prissättning.

Vilka befintliga byggnader blir kvar?

Området har relativt få befintliga byggnader och kommer att utvecklas över en lång tid. De flesta befintliga byggnader kommer troligtvis att kunna stå kvar vid utbyggnaden av en första etapp. Kajskjul 113, 107 och något av de äldre magasinerna ska stå kvar även på längre sikt.

Kommer vattenytorna mellan dagens pirar att användas för bebyggelse?

I programmet föreslås att Lundbyhamnen fylls och att den yttre hamnbassängen smalnas av. Utformningen kommer att fortsatt studeras i detaljplaner.

Hur väl kommer infrastruktur och kommunikationer att vara utvecklade till 2021?

Busshållplats i Frihamnen kommer att finnas redan i december 2014 för linje 16, gul express + ytterligare linje. Till 2020 kommer det att finnas en ny hållplats för kollektivtrafik vid landfästet på den nybyggda Hisingsbron. Frihamnen kommer också från juni 2015 att trafikeras med den helelektrifierade bussen som är en del av projektet ElectriCity.

Mobilitet och kollektivtrafikförsörjning kommer vara en fråga som konsortiet tillsammans med staden kommer att arbeta med tillsammans för att få en så bra lösning som möjligt.

Hur ser planerna ut för utbyggnad av offentlig service?

Målbilden avseende etapp 1 är att utbyggnadstakten för offentlig service ska följa utbyggnaden av området.

Prioriterat är:

- Två enheter med 6 avdelningar förskola + F-3 skola för 200 barn planeras.
- Två enheter med förskola 8 avdelningar
- Två skolor 4–9 för ca 500–550 elever
- Ett äldreboende ska få utrymme i första detaljplanen.
- Bostäder för funktionshindrade – inkluderas i markanvisningarna för hyresrätter.
- Etappen omfattar också en första del av en jubileumspark.

Vilka utredningar har gjorts?

Vi har gjort en hel del utredningar som finns att ladda ned på www.alvstaden.se och fler är på gång – som exempelvis successivkalkyl för tid, kostnad och intäkter. Fler utredningar behöver göras – till exempel en fördjupad handelsutredning.

Frågor om markanvisningen:

När och hur kommer vi intressenter att få veta mer om hur ni tänker kring exploateringskostnaderna? NY FRÅGA

Det ligger nu ett dokument på www.alvstaden.se och www.goteborg.se/markanvisning som beskriver hur vi arbetat med kalkyler. Dokumentet innehåller indikativa markpriser och en beskrivning om vad som ingår i markpriset.

När det gäller den totala exploateringskalkylen arbetar vi med denna kontinuerligt. En risk/ osäkerhetsanalys gällande tid och kostnader har genomförts. Den mer traditionella kalkylen håller just nu på att uppdateras bl.a. när det gäller momsfrågor. Vi vill på ett seriöst sätt lägga samman allt material som vi har och kommer att dela med oss av detta senare under hösten.

I markanvisningen efterfrågas bland annat: Två skolor 4–9 för ca 500–550 elever. Är det menat att det är två skolor för totalt 500-550 elever eller två skolor á 500-550 elever? NY FRÅGA

När det gäller skolor har vi fått följande uppgifter från lokalsekretariatet (LS) som jobbar med behovet för skolutbyggnad: "Två skolor 4-9 för á ca 500-550 elever - Antalet elever från 3000 lgh fyller mer än en skola, men mindre än två, så nr två byggs förmodligen i senare delen av utbyggnadsetappen. Det behövs också en avlastning av skolsystemet i nuvarande Lundby. "

Har kommunen några tankar kring om detta är kommunala skolor eller friskolor? Hur ser kommunen på ägandet av de offentliga verksamheterna i Frihamnen såsom skolor och äldreboende? NY FRÅGA

Vi ser att skolorna skulle kunna vara både privata och kommunala. Detsamma gäller även andra funktioner inom området social service.

Finns det någon uppföljning för att säkerställa att kraven och urvalskriterierna genomförs? NY FRÅGA

Steg 1 är att säkerställa att man genomför en gedigen urvalsprocess så att trovärdiga aktörer med hög genomförandekraft bildar konsortiet. Vidare säkerställs detta genom hela processen med samverkan i konsortiet; man tecknar ett samverkansavtal, upprättar gemensam budget i konsortiet som ska spegla den gemensamma ambitionsnivån/åtaganden, beslutar gemensamt ramverk för hållbarhetsarbetet ex (certifieringssystem av stadsdelar), planarbetet i sig är en måttstock med gemensamt utarbetande av kvalitets-/gestaltningssystem. Även i det gemensamma arbetet kring utvecklingen av områdets identitet och kommunikationsarbetet "utlovar" aktörerna gemensamt en målbild som man ska realisera, en trovärdighetsfråga.

Det är en stor del i urvalsprocessen att se över aktörernas föreslagna

team/kompetenser samt att studera angivna referensprojekt för att avgöra genomförandekraft, samarbetsförmåga och innovativ höjd.

De avtal som nämns ovan följs upp. Hur avtalet har efterlevts kan få betydelse för framtida anvisningar. Detsamma gäller programmet för miljöanpassat byggande, som också följs upp det efterlevs.

Vad blir konsekvenserna om genomförandet blir annat än det som utlovades i ansökan? NY FRÅGA

Det kan komma att vägas in i framtida anvisningar.

På sid 6 i Inbjudan står att strategiska byggnader ska utgöra 10% av arbetsplatserna. Vad är definitionen av en strategisk byggnad? NY FRÅGA

En strategisk byggnad har ett innehåll som riktar sig mer än bara lokalt. Det skulle kunna vara ett badhus, museum, bibliotek, kulturhus el liknande.

På sid 1 i ansökan står en lista över planerat innehåll. Vad är definitionen av verksamhetslokaler generellt? (I listans fortsättning finns ju sedan olika typer av verksamhetslokaler att kryssa för.) NY FRÅGA

Verksamhetslokaler generellt är verksamhetslokaler övrigt (dvs lokaler som inte finns specificerat i det som sedan kommer uppräknat nedan).

På sid 6 i ansökan ska nyckelkompetenser beskrivas. Förväntas här att vi namnger personer? NY FRÅGA

Fokus är på vilka kompetenser som ni kan ställa upp med, vilket inte nödvändigtvis behöver vara namngivna personer. Det går också bra att nämna etablerad samverkan eller spännande idéer avseende samarbete med andra aktörer om så önskas.

Befintliga kajskjul och magasin som ska behållas omfattas de av denna markanvisning? NY FRÅGA

Avgränsningen för den första etappen kommer att definieras tillsammans med konsortiet. Befintliga byggnader kommer troligtvis att hamna inom denna men osäkert hur många och vilka. Troligtvis Kajskjul 113 och kanske något av Magasinen. Vi har i nuläget inte valt att fråga särskilt kring detta eftersom det skulle kunna låsa den gemensamma processen. Men, har ni tankar kring detta, ta gärna med det i ansökan.

Kommer en erhållen markanvisning vara tvingande att verkställa eller kan den säljas? NY FRÅGA

En markanvisning kan inte säljas. Mer information om regler för markanvisningar finns på goteborg.se/markanvisning

Hur många sidor får som anmälan omfatta som mest? NY FRÅGA

Ansökan ska innehålla dels formuläret (5 sidor) och utöver detta max 10 sidor fritext för att svara på de generella och projektspecifika kraven. (Antal sidor är inkl första sida/baksida). Totalt 15 sidor.

Frihamnen är pilotprojekt för Göteborgs nya markanvisningsprocess. Hur kommer det att märkas för marknadens aktörer?

- En tydlig ingång vi fastighetskontoret. Staden säkerställer att alla markanvisningar annonseras via goteborg.se/markanvisning

Vi samverkar och harmoniserar krav, urval och bedömningsarbetet för stadens markanvisningar och skapar en gemensam palett av metoder för hur vi markanvisar.

Vilka är nyheterna i den reviderade policyn?

De stora nyheterna i den reviderade policyn är:

- Att policyn gäller för anvisningar av både fastighetsnämndens och Älvstranden Utveckling AB:s mark
- Att policyn nu även omfattar verksamhetslokaler
- Att stadens mål att bygga blandstad är tydliggjord
- Att den generella inriktningen i policyn kan kompletteras med projekt- och områdesspecifika krav för markanvisning

Med den tuffa tidplanen 2021 stänger ni återigen små byggherrar ute. Hur tänker ni kring det?

Vi utestänger ingen men för de, som anser att de inte har möjlighet att vara med att driva detaljplanearbetet, arbeta mot den snäva tidplanen eller som inte kvalificerar sig i denna markanvisningsprocess, kommer det fler etapper av markanvisningar när planarbetet är genomfört. Vi tror att det är viktigt att Frihamnen utvecklas med hjälp av en stor bredd av aktörer.

När kommer nästa markanvisningstillfälle?

I markanvisning 1 anvisas ca 1/3 av etapp 1. Ambitionen är att nå målbilden för Frihamnen – en tät och socialt blandad innerstad – så snabbt som möjligt. Saknar vi viktiga delar för att nå målbilden i svaren på vår första ansökansinbjudan, kan det bli aktuellt att gå ut med mindre markanvisningar redan under hösten. Ser vi däremot att det finns möjlighet att nå målbilden snabbare i de aktuella ansökningarna kan det bli aktuellt att utöka markanvisningen. Nästa markanvisningstillfälle planeras efter färdigdetaljplan, enligt tidplanen, 2016/2017.

Hur kommer urvalsprocessen att gå till?

Urvalet kommer att göras av en grupp bestående av representanter från Göteborgs Stad genom bl.a. Fastighetskontoret, Älvstranden Utveckling och Stadsbyggnadskontoret samt extern nyckelkompetens kopplad till stadsutveckling, innovation och hållbarhet. Utöver detta kommer också en referensgrupp med representanter från intresseorganisationer att finnas som på nära håll kan följa arbetet.

Beslut om vilka som får markanvisning kommer att tas i Älvstranden Utvecklings styrelse efter det att fastighetsnämnden har hörts. Beslutet om markanvisning samt det bakomliggande tjänsteutlåtandet med motivering till beslutet kommer att vara offentligt. Samtliga aktörer som ansökt om markanvisning kommer att få information om utfallet på ansökan i samband med att beslutet är taget.

Efter det att beslutet om markanvisning är taget skrivs ett markanvisningsavtal som reglerar villkoren i markanvisningen.

All information om ansökan och inlämningen av denna sker via goteborg.se/markanvisning.

Hur ser utvärderingen ut?

Utvärderingen kommer göras i tre steg.

1. Är skall-kraven uppfyllda, har ansökan rätt antal sidor och har ansökan kommit in i tid – de som inte uppfyller kraven sällas bort
2. Hur svarar ansökan mot de generella kraven? Varje generellt krav bedöms för sig och vi söker inte en aktör som nödvändigtvis uppfyller alla kraven på bästa sätt utan vi vill kunna sätta samman ett team som tillsammans svarar bäst mot att alla kraven. Lägg därför fokus på de frågor som ni är starkast på.
3. Hur svarar ansökan mot de projektspecifika kraven? Varje projektspecifikt krav bedöms för sig och vi söker inte en aktör som nödvändigtvis uppfyller alla kraven på bästa sätt utan vi vill kunna sätta samman ett team som tillsammans svarar bäst mot att alla kraven. Lägg därför fokus på de frågor som ni är starkast på.

Mallen som utvärderingen baseras på har en tregradigskala men en slutsummering kommer inte att göras då varje krav viktas för sig.

Kan jag få del av utvärderingen för min ansökan?

Efter beslut i Älvstrandens styrelse kommer beslutet och beslutsunderlaget tillkännages. Motivering av de valda aktörerna kommer alla att kunna ta del av. Du kommer också kunna ta del av vilka som sökt.

Vad blir priset för byggrätterna?

Priset för marken på Frihamnen kommer att baseras på oberoende värdering. Byggrätterna kommer att säljas till marknadspris. Villkor som bedöms ha påverkan på produktionskostnaden utöver det normala kan vara prispåverkande.

Den oberoende värderingen sker genom en ortsprismetod, där jämförelser görs med försäljningspriser av så långt möjligt jämförbara objekt.

Som komplement används även en indirekt ortsprismetod (byggrättskalkyl), där byggrättsvärdet beräknas utifrån marknadsmässigt försäljningspris minskat med byggkostnader, exploateringsvinst och projektrisk.

Prismodellen innebär att markvärdet kopplas till ett marknadsmässigt försäljningspris. Utgångspunkten i modellen är att markvärdet till viss del ska följa prisutveckling på bostadsrätter.

Vi har för avsikt att i slutet av september ange indikativa priser och redovisa en kortare sammanfattning av genomfört kalkylarbete. Den slutliga värdebedömningen görs i samband med överlåtelsen.

Vad innebär det att vara en part i ett konsortium, (resurser, tid, pengar)?

Ett konsortium kommer att bildas med de i markanvisningsprocessen utvalda bolagen, konsortiet regleras genom ett samverkansavtal och ett konsortialavtal. Konsortiets viktigaste uppgift under de första 2 åren är att driva planarbetet vilket görs gemensamt med en definierad organisation från staden. Arbetet innebär bl. a att genomföra utredningar (t ex. inom trafik, handel, mark) samt att genomföra en arkitekttävling.

Arbetet omfattar vidare att utarbeta de ekonomiska förutsättningarna för projektet; bearbeta exploateringskalkyl och skapa kommersiella förutsättningar. Att utarbeta ramar för hållbarhetsarbetet och den strategiska kommunikationen. Arbetet utförs i en arbetsgrupp med en representant från varje bolag, en budget för arbetet fastställs gemensamt, ca 10-25 miljoner kronor som fördelas mellan deltagarna. Utöver detta till kommer arbetstid.

Hur många aktörer kommer att ingå i konsortiet?

Vår erfarenhet är att 5-10 aktörer är en rimligt.

Hur kommer konkurrensen på fastighetsmarknaden att se ut?

Angående bostäder så har vi ett politiskt mål att det årligen ska byggas ett visst antal bostäder, i år ligger det på 2500 bostäder. I bostadsförsörjningsprogrammet gör man en grov uppskattning om att bostadsbyggandet bör ligga på mellan 3000-4000 bostäder årligen under en längre tid för att klara bostadsbristen och det pågår en

diskussion om man bör höja bostadsförsörjningsmålet. Under senare år har takten i bostadsbyggandet ökat.

Vad gäller kontor och handel så är potentialen för den kopplad till de tillväxtmål som kommunen har samt den tillväxt som faktiskt sker. Utifrån detta brukar man prata om att tillväxten i Göteborg skulle kunna generera minst två nya Nordstan i handelsytor. Frihamnens roll får utredas under planarbetet. Det finns en uttalad vilja att Backaplan ska vara Hisingens handelscentrum.

Fokusgruppen Dialog Näringsliv har anlitat Evidens för att göra en kontorsutredning över Göteborg. Den behandlar vilka behov som finns i relation till den färdplan som staden har för olika kontorsprojekt samt vilken attraktivitet olika områden har.

Hur mycket arbete behövs för att göra marken bärig och klar för exploatering?

Förutsättningarna för att exploatera området är utmanande. Exploateringen av området innebär att alla kajer rivs och byggs upp på nytt, markområdena saneras samt att merparten av området behöver grundförstärkas med olika typer av pålning.

Kommer kostnaden för utveckling av parken att "belasta" konsortiet?

Kostnaden av parken kommer att fördelas mellan konsortiet och staden. Exakt fördelning kommer att klaröras under hösten liksom ambitionen och den mer exakta storleken på parken. Under våren 2015 kommer en tävling att ske för parken. Konsortiet kommer att vara delaktiga i denna och kunna vara med och påverka inriktningen.

Vad innebär 1%-regeln?

1% av byggkostnaden (byggkostnad inklusive byggherrekostnad) ska avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning. I samband med Markanvisningen ska Fastighetsnämnden villkora att exploatören tillämpar regeln. Pengarna används till ett konstprogram som utarbetas av Kulturförvaltningen. Mer info finns på goteborg.se.

Vilka exploateringskostnader faller på mig som investerare?

Vi har genomfört en första, grov exploateringskalkyl för etapp 1 och den indikerar totalt ca 1,5 miljarder kronor. Kalkylen omfattar bl. a sanering, rivning, förstärkning, mark, spårväg etc. Det konsortium som bildas kommer att gemensamt arbeta vidare med exploateringskostnaderna och ansvara för genomförbarheten av projektet.

Ni säger att år 2021 ska Etapp 1 vara färdigt med 1000 bostäder och 1 000 arbetsplatser. Vad händer om marknaden viker?

Vår målsättning är 1000 bostäder och 1000 arbetsplatser. Viker markanden kan målet behöva revideras. Genom att planera för minst 50% hyresrätter hoppas vi också att utbyggnaden kan vara något mindre konjunkturokänslig. Genom att göra ett riktigt bra koncept för helheten tror vi att vi kan lyckas att bygga ut även i lågkonjunktur.

Frågor om hållbarhet:

Hur högt ställda kommer de ekologiska hållbarhetskraven att vara?

Energieffektivitet

Baskrav

Enligt Göteborgs stads miljöprogram för bostadsbyggande samt klimatstrategin

Projektspecifika krav

Grundnivån vi utgår ifrån är att alla byggnader skall uppfyllas enligt FEBY12:s passivhuskrav för bostäder eller motsvarande nivåer enligt FEBY för verksamhetslokaler.

Utvecklingsmål är att vi tillsammans med alla intressenter inom energiområdet i Göteborg skall arbeta fram system för Integrerad energidesign, dvs. att lågenergibygnader kopplas till stadens system på ett intelligent sätt för att uppnå minimalt koldioxidavtryck. För detta krävs utveckling av byggnadsteknik, system, lokal energiproduktion och affärsmodeller.

Mobilitet

Baskrav

Enligt Göteborgs stads parkeringspolicy och trafikstrategi. 0,3 bilplatser per lägenhet samt 4 platser per 1000kvm verksamhetslokaler.

Projektspecifika krav

I Frihamnen finns förutsättningar för att skapa ett område med hållbara mobilitets- och logistiklösningar.

Grundnivån vi utgår ifrån är att den personliga mobiliteten skall klaras med kollektivt resande, gång- och cykeltrafik kompletterat med olika lösningar med cykel- och bilpooler. För att inte överbelasta stadens omkringliggande trafikinfrastruktur är utrymmet för privatbilism starkt begränsat och målsättningen är att det i framtiden inte kommer finnas fler än 3 000 parkeringsplatser i hela Frihamnen. Då prioriteras handikapp- och besöksparkeringar framför boende- och verksamhetsparkeringar.

För logistik är grundnivån att allt gods in och ut från Frihamnen går via samlastningscentraler likt Lindholmsleveransen utvecklad för att uppfylla A2020. Systemet måste även hantera hushållsavfall samt klara en högre nivå av återbruk.

Redan grundnivån kräver att ett innovativt utvecklingsarbete måste genomföras redan i etapp 1 för att identifiera, utveckla och implementera lösningar som bidrar till en tät och hållbar stad. I utvecklingsarbetet skall stor fokus läggas på att lösa vardagslivets behov av service och närhet i en tät stad samtidigt som nya tekniker och affärsmodeller måste testas och implementeras för mobilitets- och logistiklösningarna. Det kan innebära att lösningar och koncept som tagits fram inom Lindholmen Science Park behöver implementeras i stor skala i Frihamnen.

Ekosystemtjänster och dagvattenhantering

Baskrav

Enligt Göteborgs stads miljöprogram för bostadsbyggande samt Kretslopp- och vattens riktlinjer

Projektspecifika krav

Grundnivån vi utgår ifrån är målen i Frihamnens programhandling om dagvattenhantering samt en Grönnyttfaktor på 0,5. Grönnyttan är en kombination av kvalitativ (t.ex. främjandet av biologisk mångfald) och kvantitativ (arean och typen av material för infiltration) grönska.

Utvecklingsmål är att vi tillsammans med alla intressenter utvecklar ett miljöekonomiskt och effektivt sätt att använda vatten som en resurs och ett tillskott i stadsmiljön. Vi skall arbeta fram gemensamma lösningar som renar och hanterar dagvattnet inom området så att det inte belastar stadens dagvattensystem.

Kretslopp och resursflöden

Baskrav

Enligt Göteborgs stads miljöprogram för bostadsbyggande samt A2020.

Projektspecifika krav

Grundnivån för Frihamnen är att vi gemensamt arbetar fram lösningar som väl överträffar A2020 (Göteborgsregionens avfallsplan) för omhändertagande av avfall och nyttjande av resurser ur ett livscykelperspektiv.

Frågor om pågående aktiviteter i Frihamnen:

Vad är tanken med alla pågående aktiviteter i det som ska bli Jubileumsparken?

I vision Älvstaden pekas platsskapande- eller, som vi valt att kalla det - värdeskapandeaktiviteter ut som en viktig del i att skapa engagemang i och värde på platsen redan från början – både innan och under uppbyggnaden av området.

Vilka är Raumlabor? Vad gör de i Frihamnen och varför?

Raumlabor är en mångdisciplinär arkitektbyrå baserad i Berlin som just nu arbetar med att utveckla konceptet "badkultur" i Frihamnen. I september (15-19 september) pågår en experimentell byggnadsworkshop tillsammans med Raumlaborers arkitekter i Frihamnen. Den 27 september öppnar det tillfälliga året-runt-badet. Projektet är en del av värdeskapande aktiviteter i Frihamnen.

Vilka är Haas och Hahn? Vad gör de i Frihamnen och varför?

Haas och Hahn är två holländska konstnärer som driver ett konstprojekt i Frihamnen tillsammans med arbetslösa ungdomar i Göteborg. De har tidigare bland annat varit i Brasilien och jobbat med bl.a. konst i favelas. Projektet är en del av värdeskapande aktiviteter i Frihamnen och har skett i samarbete med bl.a. fryshuset.

För ytterligare frågor, kontakta:

Hanna Areslätt, projektchef Frihamnen, Älvstranden Utveckling
Tel. 031-368 96 43
hanna.areslatt@alvstranden.goteborg.se

Anna Olsson, utvecklingsledare fastighetskontoret
Tel. 031-368 11 88
anna.olsson@fastighet.goteborg.se